

“ఏమిటి నవ్వుతున్నావు.” ఈ లోకమే మర్చిపోయినట్లు నిలబడిన జయంతి వులిక్కి పడి వెనక్కు తిరిగింది. వెనకగా దగ్గరగా శేఖరం కళ్ళు దించి జయంతివేషి చూస్తున్నాడు. అతని కళ్ళల్లోకి కొత్తకాంతి వచ్చింది. ఆ కొత్తకాంతికో మెరుస్తున్న కళ్ళు జయంతి విగ్రహంలోని ప్రతి వంపుని నిస్సహకోపంగా స్పష్టంగా పరిశీలిస్తున్నాయి. అతని చూపులతో చూపులు కలవగానే కంగారుపడిన జయంతి కళ్ళు దించేసుకుని “యేమీలేదు” అంటూ వెనక్కు తిరిగివచ్చి కుర్చీలో పొందిగా కూర్చుంది.

జయంతివెంటే శేఖరం వెనక్కు తిరిగి రాలేదు. చాలాసేపు అలాగే అక్కడే నిలబడి పోయి జయంతివైపు వీపుపెట్టిపొంట్ జేబుల్లో చేతులు పెట్టుకుని క్రిందకు చూస్తూ నిలబడి పోయాడు. ఆ తర్వాత గూడా అతనెక్కడ వగా మాట్లాడలేదు. హతాత్తుగా అతనెందుకు మౌనంగా, గంభీరంగా మూరిపోయాడో జయంతి కర్థంగాలేదు. కంటికి అప్లందంగా. మనసుకి అద్భుతంగావున్న ఆ వాతావరణంలో ఇంటికి వెళ్ళటం అలస్యం అయినాసరే యింకొంచెంసేపు కూర్చోవాలనిపించింది. కానీ పొద్దుపోతోంది. త్వరగా రమ్మనమని శేఖరం తొందరచేశాడు. పైకి వెళ్ళేటప్పుడు కావాలని మెట్లమీదనుంచి తీసుకెళ్ళిన శేఖరం క్రిందకు దిగివచ్చేటప్పుడు అలస్యం భరించలేనట్లు లిఫ్ట్లో వెళ్ళిపోవాలన్నాడు. జయంతి నిశ్చలంగా వుండిపోయింది.

ఇంటిదగ్గరకి తీసుకొచ్చి దించెయ్యగానే కారులోంచి దిగుతూ “ఛాంక్స్” అంది జయంతి.

“ఎందుకు !” అన్నాడు శేఖరం వరధ్యానంగా.

జయంతిశేం చెప్పాలో తోచలేదు. బొమ్మలా అతనివైపు చూస్తూ నిలబడి పోయింది.

కారు స్టార్ట్ చెయ్యబోతున్న అతను హతాత్తుగా అగి “ఒకమాట చెప్పటం మర్చి పోయాను. నువ్వు నాకంటే చాలా చిన్నదానివి. నిన్ను కావాలని మర్యాదకోసం మీరు ఆనాలని అనిపించినా మద్యమద్యలో మర్చిపోతున్నాను. దానికేం అనుకోవు గదూ” అన్నాడు.

“నేనేమనుకోను ఛాంక్స్” అంది.

“వస్తా. గుడ్ నైట్.” జయంతిచూస్తుండగానే కారు వెళ్ళిపోయింది. జయంతికి ఇంటికి వచ్చి పడుకున్న తర్వాత అంతా బాగానేవున్నట్లు అనిపించినా మళ్ళీ ఎక్కడో అసంతృప్తిగా అనిపించసాగింది. పనిమూలో అంత ఆస్వాదంగా. సునందంకగా దగ్గరగా మాట్లాడిన శేఖరం హతాత్తుగా అలా ఎందుకయాడు. ముఖ్యంగా హోటల్లో రూమ్ గార్డెన్ మీద తనవైపు వీపుపెట్టి అసలు జయంతి అనే ఉనికినిగూడా మర్చిపోయి అంత నిశ్చలంగా నిలబడిపోయాడెందుకు! జయంతికి హతాత్తుగా గుర్తవచ్చింది. రేపారాజీ కనిపించిన తర్వాతనే అతనిలో ఆ మార్పు వచ్చిందని.

(న శే షం)

● ఒక తాగుబోతు : “బైమెంతయిందో చెప్పగలరా ?”

రెం. తా. : “చెప్పగలను”

మొ. తా. : “ఛాంక్స్.”

త్రెస్సింగ్ టేబిల్ దగ్గర నిలబడి జడఅల్లుకుంటోంది విజయ. ప్రసాద్ ఎలక్ట్రిక్ షేవర్ తో గడ్డం చేసుకుంటున్నాడు. శ్రీమతి మిత్రా మెట్లెక్కివస్తూండటం అతడికి కిటికీలోనుంచి కనపడింది. విజయవైపు తిరిగి “అవిడ వస్తోంది” అన్నాడు. అలయే త్తకుండానే వేసుకున్న రెండు జడలనే నర్దుకుంటూ

“అవిడంటే ఎవరు ?” అంది విజయ. విజయ కొంచెం నవ్వుతెచ్చుకుని కూర్చో

“అవిడ, మిత్రాభార్య” అన్నాడు మని కుర్చీ చూపించింది.

ప్రసాద్ భార్యముఖంలోకి చూస్తూ. అవిడ వస్తే కూర్చోడు. గదిలో తరు

ముఖం చిట్టించుకుంది విజయ. గుతూ అన్ని సామాన్లు చూస్తూఉంటుంది.

“అవిడవస్తే ఇతడి కెందుకో అంత “ఈ దువ్వుటి చాలా బాగుంది. ప్రసాద్

గాబరా. అవిడేమన్నా. మహారాజీనా, కొన్నాడా. మీ ఆయనకి మంచి చేస్తుకుంది.”

మినిష్టరా ?” అనుకుంటుంటే అవిడ లోప అంటుంది. తన యెదుట అతను ఉదగానే

లికి వచ్చింది. పొగుడుతుంది. తనకి గర్వండాలో అవిడ

గడునుతనాన్ని మెచ్చుకోవాలి అర్థంకాదు. ప్రసాద్ మాత్రం చిరునవ్వులు ఒకకొకటి వేస్తాడు.

“నీకు తెలియదు కానీ విజయ, శ్రీమతి మిత్రా ఇల్లు ఎంత వక్కాగా పెడుతుందని, వంటలు ఎంతరుచిగా చేస్తుందని?” అని అతడు బదులు మెచ్చుకుంటాడు. తనకి తెలియదు.

విజయి అవిడ తనని రమ్మనడు. తను వెళ్ళడు. అవిడ కేస్తు ప్రసాద్ కొక్కడికే తెలుసు. తనకు తెలియదు. “అనలు ఈవిడ నాకు స్నేహితురాలేమిటి అతడి స్నేహితురాలు” అనుకుంటుంది విజయ.

“ఎందుకట్లా ఇల్లంతా తిరుగుతుంది. ఒకచోట కూర్చోక ?” అని తెలుగులో వినుగ్గా అడుగుతుంది విజయ ప్రసాద్ ని.

“ఏం తప్పా ?” అని అడుగుతారు ప్రసాద్.

“తప్పయితేనే మనం చెయ్యమూ ; తప్పలు మనం చెయ్యకుండా ఉన్నామూ ;” అనుకుని ఒళ్ళు ముందుతుంది విజయకి.

“మీరు వాళ్ళింటికి వెళ్ళి అట్లాగే తిరుగుతారాకాబోయి. అందుకే ఈవిడ ఇట్లాగ తిరుగుతుంది. కొత్త పాతలేదు. అటువంటి చనువంటే నా కనహ్యం” అంటుంది.

“నీకు సరదాగా ఉండటం. నీటిలైఫ్ అంటే ఏమిటో తెలుస్తేకదూ” అంటాడు.

మనసులో ముప్పిరిగొనే ఆలోచనలు, కోపం, అనహ్యం విజయని ఇంక మాట్లాడకుండా చేస్తాయి.

అతడి కది అర్థంకాని విషయం. అతడికో వాడించి లాభంలేదు. తనలో మాత్రం క్రోధం. అనహ్యం రోజురోజుకీ పెరిగిపోతున్నాయి.

అవిడ ప్రసాద్ తో మాట్లాడుకోంది. పంచదార తను ఒక మణుగు నిలవచేసింది. తన దీకీ, స్వీట్స్ కి ఏమీ ఇచ్చింది లేదుట. ప్రసాద్ అంటున్నాడు “మాకు కూడా దొరికేట్లు చూడమని” అవిడగర్వం. ఇతడి యాచన చూస్తుంటే మనసులో రగులుకుంటున్న అగ్ని మందటానికి సిద్ధపడుతోంది విజయలో.

ఆ సమయంలో ప్రసాద్ భార్యవైపు తిరిగి “కాస్త కాఫీ చెయ్యి” అన్నాడు.

“ఇప్పుడే కదా తాగాము. మళ్ళీ నేను చెయ్యలేను” అంది విజయ.

“అవిడకోసం” అన్నాడతడు.

“అవిడకోసం, ఇప్పుడు చెయ్యనవసరం లేదు” అంది మళ్ళీ.

“క్లీక్” అన్నాడతడు.

“కావలిస్తే మీరు చెయ్యండి. ఇద్దరూ కాగండి.”

అని పరంధాలో వాష్ లేసిన్ లో చెయ్యి కడుక్కుంటోంది. ఉవల్ భుజంమీద వేసుకుని ముఖంకడుక్కోటానికి విజయ వెనకాల అతడూ వెళ్ళాడు. అవిడకూడా వచ్చి గుమ్మంలో నుంచుంది.

“నీ తెండుకంత జెలసీ” తెలుగులో సంభాషణ సాగుతోంది.

“అవిడకి మీదగ్గరనుంచి ఏం కావాలి ; మీకు అవిడ దగ్గరనుంచి ఏం కావాలి ; ఈరికే అట్లా ఒకరిచుట్టూ ఒకరెండుకు తిరుగుతుంటారు.”

“పాపం. అవిడ సరదాగా ఉంటుంది అంటే. దానికి నువ్వు అనవసరంగా కోపం తెచ్చుకుంటున్నావు. అంటే. ఏమీలేకు.”

శ్యాతి

“ఇంతకంటే ఏమైనా వుంటే నయం. అర్థంకోసం తలవగలకొట్టుకోవవసరంలేదు. ఏమీ లేకపోతే యెందుకా తినేనేటట్లు చూడటం ; తెల్లగా ఉంటుంది. స్టీవ్ లెన్ వేసుకుంటుంది. ఇంక ఆ భుజాలనుంచి చూపులుతిప్పకోలేరు. ఇంకా ఏమీ ఉండాలి. ఈవిగులేనికనం చాలదూ....నీ....”

చరచర మెట్లు దిగి వెళ్ళిపోయింది విజయ. గ్రౌండ్ ఫ్లోర్ లో కూడా తెలుగు వాళ్లే ఉంటున్నారు.

అవిడను వీడ్చి అంటుంది విజయ. వెళ్ళి ఒక కుర్చీలో కూర్చుంది విజయ.

“మిత్రా పెళ్ళాం వచ్చినట్లుంది” అంది సావిత్రి. వీడ్చిగారి పెద్దకూతురు.

“అ పచ్చింది” అంది విజయ.

“కొంతమంది మనుష్యుల్ని సహించటం చాలా కష్టం. ఈ మిత్రాకండే....” అని సావిత్రి అంటుంటే మెట్లమీద ప్రసాద్ దిగివస్తూ కనిపించాడు. అతడి వెనకాలే ఆవిడ వస్తోంది.

“అబ్బేద దేం తప్పులేదు. ఎవరిని ఎంత దూరంలో ఉంచాలో, మర్యాదలకి, స్నేహా లకి హద్దులెక్కడో తెలియకపోవటంలోనే ఉంది చేతకానితనం. అయినా ఏమనిషిని ఎట్లాచూడాలో తెలియని మనిషికి ఎన్ని చెప్పి ఏం లాభం. బాధపడి ఏమి ప్రయోజనం.” అంది విజయ గట్టిగా.

“మా ఆవిడకి తలనొప్పిగా ఉందిట. మందు తెప్పించుకోవాలని క్రిందికిదిగింది” అని చెప్తున్నాడు ప్రసాద్. శ్రీమతి మిత్రాతో.

విజయ అతనికేసి కోపంగాచూసి

“తలనొప్పికాదు. వాళ్ళమంట” అంది గట్టిగా.

“అట్లావచ్చేకావు. ఆవిడ ఏమనుకుంటుంది!” అన్నాడు ప్రసాద్.

“ఆవిడ ఏమీ అనుకునే మనిషి కాదు. మీరు ఏ షిస్తారు. కొంచెం సేపు ఏకాంతంగా ఆవిడ అదం కన్నులతో త్రాగి ఆనందిస్తారు.”

“నువ్వేమీ బుట్టాకతున్నావో....”

“దయచేసి నాకు చెప్పనవసరంలేదు. అవును. ఒకళ్ళు వింటారన అభిమానపడే వర్ణింతి నన్నుదాటిపోయింది. రోడ్డువసాయే ప్రతి ఆదాన్ను విూసంగా చూడటం తప్పితే భార్య ఆనేది ఒకతై ఉంటుందని, దాని అభిమానంబాలని ఎప్పుడైనా ఆలోచించాలా అనదు. ఒకటికి పెళ్ళాం అవడం

కంటే—పెళ్ళాంకూడా నలుగురితోబాటు ఒక ఆడది—అన్నీ అనుభవిస్తేవలసివ జీవి కాంత నేవకురాణ—అంతే. ఏ”

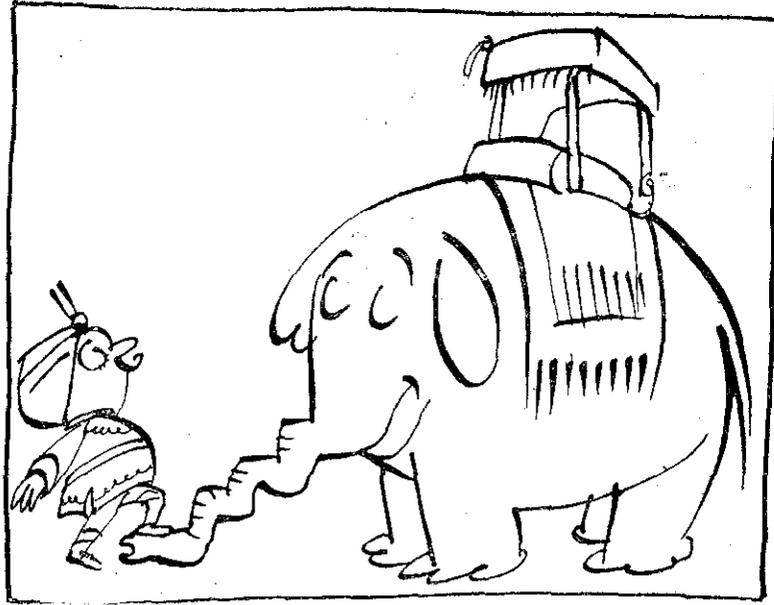
విజయ లేచి దూకుడుగా మేకమీదికి వెళ్ళిపోయింది మళ్ళీ.

శ్రీమతి మిత్రా అక్కడ బల్లమీదఉన్న పీక్కిలు తిరగవేస్తోంది.

“పండుకొచ్చిన గొడవ. దీన్ని వదలించుకో ప్రసాద్” అంది సావిత్రి. విమెన్స్ పీక్కి ఒకటి తీసుకుని శ్రీమతి మిత్రా వెళ్ళిపోయింది.

“ఇంటికివస్తే ఇట్లాగేనా చెయ్యటం ఏదో సరదాకి వస్తారు. ఇంకెందుకువస్తారు మనింటికి? చీచీ, మర్యాద. స్నేహం తెలియవు....ఉత్త జెలనీ.”

“తెలియక కాదులే. మన వద్దకులువేరు చూడు. మన వద్దకుల్లో పెరిగినవాళ్ళకి ఇవన్నీ సహించటం కష్టం. తప్పందని ఎవరన్నారు. అయినా వెళ్ళికానివాడికి చెల్లుతుందికానీ. పెళ్ళయ్యాక ఎవరివోడుల్లో వాళ్ళుండాలిందే. పెళ్ళానికి జెలనీ అనుకోకపోతే సంకోష పెట్టకూడదు. మన మగవాళ్ళదగ్గర ఉన్నలోకే ఆది. బయటివాళ్ళని మెచ్చుకుని పెళ్ళాన్ని తీసి పారేస్తారు. గట్టిగా పెళ్ళాన్ని ప్రేమించ దానికి కూడా తయరే. ఎవరో ఏదో అంటారని. వాళ్ళు అట్లాగకాదు. భార్యనంతోషంగా ఉడచించ వాళ్ళకి ముఖ్యం ఇంటి విషయాలలో భార్యనే పెత్తనం. అందుకే వాళ్ళ ఆడవాళ్ళు వచ్చు మొగాలతో బ్రతుకుతారు. మనవాళ్ళు ఆ ఆడవాళ్ళవేపు చూడటం మెచ్చుకోవటమే కానీ పెళ్ళాన్ని యేలా చూసుకోవాలో తెలియదు వాళ్ళ ఆడవాళ్ళు రాణిల మత్నంక దీమగా ఉంటే మన వాళ్ళు తానిన బ్రతుకని కృంగిపోతుంటారు.

ని సంగతే చూడు - నువ్వు మిత్రా ఇంటికి వెళ్ళినట్లు ఆ మిత్రాగారు వచ్చి వీ ఇంట్లో తిప్పవేస్తుంటే....” మెత్తమెత్తగా చివాట్లు పెట్టడం సావిత్రికి బాగా చెకవవును. ఆవిడ ప్రసాద్ కంటే పెద్దది కూడాను.

“ఐనా మన ఆడవాళ్ళకి ఆ మూ య లెక్కవ.”

“దానికి కారణం మగవాళ్ళే. పెళ్ళాన్ని అణచిసారేస్తుంటారు. మిత్రా పెళ్ళానికి లేదనా; ఆవిడ కథలునన్నుడుగు. చెప్తాను ఇంకామనవాళ్ళు అణచుకుంటారు. మొగుడి దగ్గరేవుంటారు. వాళ్ళ ఆడవాళ్ళు ఆడవాళ్ళు దెబ్బలాడుకోవటం నా చెవులతో విన్నాను. అది అనేవాళ్ళకి. వివేవాళ్ళకికూడా అవ హ్యమే” అంది సావిత్రి.

విజయ వెళ్ళిఅయిన నాటికి ప్రసాద్ కలకత్తాలో ఉద్యోగంచెస్తున్నాడు. ఒక స్టాబ్ లో అద్దెకు ఉంటున్నాడు. ప్రసాద్

గ్రౌండ్ ఫ్లూర్ లో తెలుగువాళ్ళే ఉండేవారు. వాళ్ళకి ముగ్గురు ఆ మూ యలు. ఒక అబ్బాయి. సావిత్రి స్కూల్లో టీచరు. వళ్ళని వి. ఎ. చదువుకోంది. కరవాల బాది. సావ. వాళ్ళతో ఇంట్లోమనిషిలా అలవాటు పడిపోయింది విజయ. వగంరోజు క్రింద వాళ్ళతోనే గడుపుతుండేది.

విజయవచ్చిన కొత్తలోనే, ఎదురింటిలో క్రింద భాగంలోకి మిత్రాదంపతులువచ్చారు. మిత్రా. ప్రసాద్ అసీనులోనే పనిచేస్తుం దటంవలన ఇద్దరికీ స్నేహంఉంది. వాళ్ళకి ఒక కొడుకున్నాడు. ఆ మరునాడు పొద్దున్న —వీడివైపు వరండాలో కూర్చుని కాఫీ త్రాగుకున్నారు ప్రసాద్, విజయ.

ఎదురింటిలో మిత్రా. అతని భార్య మార్కెట్ కి బయలుదేరారు. ఇద్దరురోడ్డు మీదికివచ్చారు. “ఆవిడ బాగుంటుందికదూ” అన్నాడు ప్రసాద్.

కొంచెనేపు అటువైవే చూసి.

"అదికూడా అందమేనా?" అంది.

ప్రసాద్ నవ్వి.

"ఓహో, బడడుగుల మూడంగుళాలు పొడవు - కొంచెం నొక్కులుగా ఉన్న బట్టుతో రెండుజడలు - నలుపు కాకుండా, చురీ తెలుపు కాకుండా, సన్నమూ కాక, చురీ లావుగానూ ఉండక మోచేతులదాకా అంచు ఉన్న చోళీతో -"

అతిశయం ప్రకటించే ముక్కు -

మాట్లాడే కళ్ళు -

ఇదేకదూ అందమంటే! ఈ ప్రపంచంలో ఇంతేదీ అందంకాదు. అవునా!"

విజయకి కొంచెం నవ్వు వచ్చింది. అది విజయని గూర్చిన వర్ణన.

"లేకపోతే తెల్లగా ఉండి, స్టీవ్ లెన్ వేసుకోగానే అందం వచ్చేస్తుందేమిటి!"

"లోకంలో అందాలు రకరకాలుగా ఉంటాయి అందానికి నిర్వచన మేమిటనలు, ఆకర్షణే అందం" అతడన్నాడు. ఎప్పుడూ అట్లాగే అంటాడు.

విజయ ఒప్పుకోలేదు.

"అందమనేది ముఖంలోనూ, కదలికల్లోనూ ఉంటుంది. ఎంత సౌష్ఠవంగా ఉన్న శరీరమైనా ముఖం బాగుండకపోతే, ఆకర్షణ అనిపించుకుంటుంది కానీ, అందమనిపించుకోడు."

ఆసాయంక్రం మిశ్రా, అతని భార్య వచ్చారు. ప్రసాద్ వాళ్ళని కాఫీకి రమ్మని పిలిచానని చెప్పాడు. కొత్త స్నేహితుని దొరుకుతారని విజయ చాలాసంతోషించింది. వాళ్ళకి స్టీప్స్, కాఫీ యిచ్చింది. కొంచెం సేపు దక్షిణాదివాళ్ళ ఆహారమీద మాటలు

జరిగాయి. వాళ్ళావిడకి ఇడ్లీ, దోసెలుచేయటం నేర్చుమని అడిగాడు మిశ్రా. మిశ్రా భార్య అంత అందగత్తె ఏమీ కాదు. తెలుపు వర్ణం, పొడుగు, పొడుగుకు తగ్గలావు. స్టీవ్ లెన్ బ్లాజ్ వేసుకుని, పైకి చుట్టినచుట్ట, రింగులుతో ఆకర్షణీయంగా ఉంటుంది. అవిడ కొత్తవాళ్ళతో బాగా మాట్లాడుతుంది.

వాళ్ళు వెళ్ళిపోయారు. తను ఇద్దరినీ వాళ్ళింటికి రమ్మంటారనుకుంది విజయ. కానీ మిశ్రా భార్య ఏమీ అనలేదు. మరునాడు పొద్దున్న - కాఫీ త్రాగాక వరండాలో ఆక్కడే కూర్చుని పేపర్ మొదలయినవి చూస్తూ కొంచెంసేపు కబుర్లుచెప్పకోవటం ఆలవాటు ఇద్దరికీ. తరవాత అవసరమైతే మార్కెట్ కి వెళ్ళేవాడు ప్రసాద్. విజయ వంట ప్రారంభించేది. మరునాడు పొద్దున్న కాఫీత్రాగానే మిశ్రా ఇంటికి వెళ్ళాడు ప్రసాద్. ఆక్కడనుంచి వాళ్ళతోకలిసి మార్కెట్ కి వెళ్ళినవ్వాడు.

ఉన్నవి తెచ్చాడు, లేనివి లేవు.

విజయకి అతడిని ఏమనాలో, ఏ మనకూడదో తెలియలేదు.

"దిన చర్యలో ఎందుకురావాలి మార్పు! వాళ్ళు కొత్తకదా, వాళ్ల తమ ఇంటికి రమ్మ నైనా పిలవలేదు. ఏమిటి ఇతని ప్రవర్తన!" ఆలోచించటం మొదలుపెట్టింది.

శ్రీమతి మిశ్రా తరచూ వస్తూనే ఉంటుంది. కాఫీత్రాగి కబుర్లుచెప్పిపోతానే ఉంటుంది. కానీ విజయని ఎప్పుడూ రమ్మన లేదు.

ప్రసాద్ కూడా రోజుకి ఒకసారైనా వాళ్ళింటికి వెళ్ళివస్తుంటాడు. పోనీ అతడైనా వాళ్ళింటికి రమ్మని తనను ఒక్కసారైనా అడగలేదు అని విజయ బాధపడు కుండేసి.

అఖరికి తనే ఒక సారి అభిమానం, సంకోచం తొలిగించుకుని ప్రసాద్ తో వెళ్ళింది.

మిశ్రాభార్యకి తన రాక ఆనందం కలిగించనట్లు, అవిడ ఒక నిర్లక్ష్యంతో ప్రవర్తించినట్లు విజయకి అనుమానంవేసింది. వాళ్ళింటికి వెళ్ళటమంటే ఆనన్యంవేసింది. ప్రసాద్ తో అంటే విని విననట్లుగా నవ్వి ఉరుకున్నాడు. అతడిమీద కోపం వచ్చింది విజయకి.

"భార్యని ఇంకొకళ్ళు అవమానకరంగా ప్రీట్ చేస్తుంటే ఇకటికేమీ అనిపించదా, అలిమిసంలేదా?" అనుకుంది ఆవేళికో.

తరవాత నెల గడిచాక పుట్టి టికి పండగకి వెళ్ళి ఒకనెల ఉండివచ్చింది విజయ. సాయంక్రం వేన్నిగారి హాలులో కూర్చుని, వాళ్ళ కబుర్లు వింటోంది విజయ. ప్రసాద్ ఇంకా ఆసీనునుంచి రాలేదు.

"ఈ నెల్లాళ్ళూ మీ ఆయనతేమీ లోటు రాలేదు. అమ్మ ఒకపక్కనుంచి అన్నీ చేసిస్తూనే ఉంది. హోటళ్ళు యెందుకు! ఇంకొకపక్కనుంచి మిశ్రా పెళ్ళాం పంపించేది. ఒకరోజున మాటల్లో ప్రసాదు తనకి బర్సీ ఇవ్వమన్నాడు. అవిడ వెంటనే ఇంటికి వెళ్ళి చేసి పంపించింది. సాయంక్రంపూట టీ, ఫలహారం ఆక్కడే. ఇంటికివచ్చి అవి డని మెచ్చుకోవటం

ఏళ్ళున్నారే ఉత్తరదేశపు ఆడవాళ్ళు - మొగుణ్ణి మొగుడిలా చూడరు. వాడొక నొకరు. డబ్బుతేవారి కష్టపడి. అది తెచ్చి చేతుల్లో పొయ్యాలి. వాడికే అవసరం వచ్చినా, నయాపైస మొదలు వందదాకా దీని నడగలి. అదీ ఆకృర్యమే. వాడు బాధపడడు. పైగా భార్యవదిగి తీసుకోవటంలో ఆనందం అనుభవిస్తాడు. మనసంగతి దానికి ఉల్టా. ఆడదానికి కంట్లో నీళ్ళువస్తే కాని, కట్టుకువీరకూడా రాదు. సరే.... ఇక ఇంటి పనుల్లో సాయంచెయ్యాలి. పిల్లల్ని ఆడించాలి. మార్కెట్ కి వెంట రావాలి. బయలు సామాను వాడు మొయ్యాలి. దానిది అడింది ఆట, మళ్ళీ వరాయి మగవాడిని ఆకర్షించాలని ఎంత తాపక్రయపడతారో!"

"అభిమానం ఉందిదు కాబోలు."

"మొగుడిని దేవుడిలా ఆరాధించటానికి వాళ్ళు ఆంధ్రులు కారమ్యూ. అయినా వాళ్ళకి సంప్రదాయం, సంస్కారం ఏక్కడ ఏదీర్చింది. అంతాసంకరమే. చెక్కచెదరకుండా వచ్చింది మన సంప్రదాయం. అన్నాళ్ళూ వల్లెటూరు బ్రతుకులు, బ్రిటిష్ వాళ్ళు వచ్చాక మేమ్ సాపాదాలు, ఇప్పుడు అమెరికన్ స్టయిల్. ఏమయితేనేం సుఖనడుతున్నారు. సంస్కారం వదిలుకోలేక, అలిమానాలు చంపుకోలేక బాధపడుతున్నది మనమే. కాలం మారుకోందని తెలిసినా,

● మొదటిసారిగా మద్రాసువెడుతున్న ఒకాయన తోటి ప్రయాణికుణ్ణి ప్రశ్నలతో వేధించేస్తున్నాడు. చివరికి "ఈ రైలు సెంట్రల్ స్టేషన్ లో అగుతుందని మీకు ఘట్టగా తెలుసా?" అని అడిగాడు.

రెండో ఆసామీ వళ్ళు, గుప్పిళ్ళు బిగపట్టి "అయ్యో! ఆక్కపోతే ఈ రైలా, సెంట్రల్ స్టేషనుకూడా ధ్వంసమైపోతాయి. నా మాట నమ్మండి." అన్నాడు.

జ్యోతి

ఎక్కువగానే ముందుకు పోతుంటాము, మారకా తప్పదు. మనోవ్యధాతప్పదు" సావిత్రి అట్లా మాట్లాడుతూనే ఉంది. గేటులోనుంచి మిశ్రా భార్య వచ్చింది. కుర్చీలో కూర్చుంటే విజయ చూపులు అవిడ వేసుకున్న సవరం మీదికి పోయాయి. విజయ పుట్టింటిలో ఉండగా ప్రసాద్ ఉత్తరం రాశాడు. తన స్నేహితుడి భార్యకు సవరం కావాలని, తెచ్చిపెట్టమని. విజయ తన అక్కయ్య ద్వారా మద్రాసునుంచి ఆ సవరం తెప్పించి తీసుకువచ్చింది. ఇదంతా ఈవిడకోసం అన్నమాట. ఈవిడ కని తెలిసివుంటే... పొడుగుగా నొక్కలుగా క్రింద కుచ్చుగా వ్రేలాడే ఆ జడ చూస్తుంటే తనను సాము చుట్టుకుంటున్నట్లనిపిస్తోంది విజయకి.

"ఇదేమి స్నేహం! పోనీ తనకుచెప్పి, తనను ఇమ్ముంటే బాగుండదూ. పొద్దున్న ఇచ్చాడన్నమాట. ఇప్పుడు ఈవిడ దరించుకు వచ్చింది. అవిడ అడిగే ఉంటుంది. ఏమిటి ఇకని తాపత్రయం! ఒక నెలలోనే ఇంత చనువైపోగలరా మనుష్యులు. పరాయి శ్రీతో ఏమిటి ఇంత చనువు! ఏమిటి మనిషి స్వభావం! అవిడచేత మంచివాడు. సరదా అయినవాడనిపించుకోవాలనా! దాని? వలన ఇతడికి ఏమివస్తుంది? ఏమి ఆశించి కూరితేనా అంత ఆర్థంలేని ప్రవర్తన.

"ప్రసాద్ ఇంకా రాలేదా?" అడిగింది శ్రీమతి మిశ్రా.

"ఏం ఈ కొత్త వేషం చూపించాలనా!" సావిత్రి తెలుగులో అని వచ్చుతోంది. సావిత్రి ఎప్పుడూ హిందూస్థానీల్ని, వంజా వీలని ఒక సంస్కృతి, సంప్రదాయంలేని వాళ్ళని హేళనచేస్తుంటుంది.

"ఆ సవరం ఎక్కడ సంపాదించిందో. నిముషంలో వచ్చేస్తుంది ఫేషన్" అంది నళిని.

"ఏ మెడ్రాస్ వాడినో అడిగిఉంటుంది. ఎవరినీ వదిలిపెట్టకు" అంది సావిత్రి. "అందరూ అట్లా ఉండలే అక్కా. మళ్ళీ ఆ వక్క ఇంట్లో రాయలేదూ, అతనూ అందరితో సరదాగా మాట్లాడతాడు. ఎంతో హాయిగా, ఆకర్షిస్తూఉంటాడు. ఈ మిశ్రా వెళ్లానిక్కూడా ఆ కడంకే దూరమే. పిళ్ళందరిలోకీ చచ్చుగా ఉండని భర్త అతడొకడే."

"ఐనా పైకి పోషకంగా, సరదాగా కనిపిస్తాడు. కానీలోపల వాళ్ళలో అన్నీ జెలసీలే వెళ్లాన్ని వెనకేసుకుని మగవాళ్ళకూడా దెబ్బలాటలకి ద్రుమవుతుంటారు నాలోటి టీచర్స్ మాటలు వింటుంటే వీళ్ళ నాగరికత బయటపడుతుంది" అంది సావిత్రి.

ఆ మాటలు సగం సగమే వినిపిస్తున్నాయి. మిశ్రాభార్య ఎప్పుడు వెళ్ళెంకో. ప్రసాద్ ఎప్పుడువచ్చాడో. ఆలోచిస్తున్న విజయకు తెలియకుండానే జరిగాయి.

వలసారం, కాపీ ఇస్తుంటే

"ఏమైనా స్వీట్ చెయ్యకపోయావా?" అన్నాడు ఆతను

"మిశ్రా ఇంటికి వెళ్ళండి, అవిడ పెడుతుంది" అంది.

"నివు చేసేవెడితే, అక్కడికి వెళ్ళటం యెందుకూ" అన్నాడు

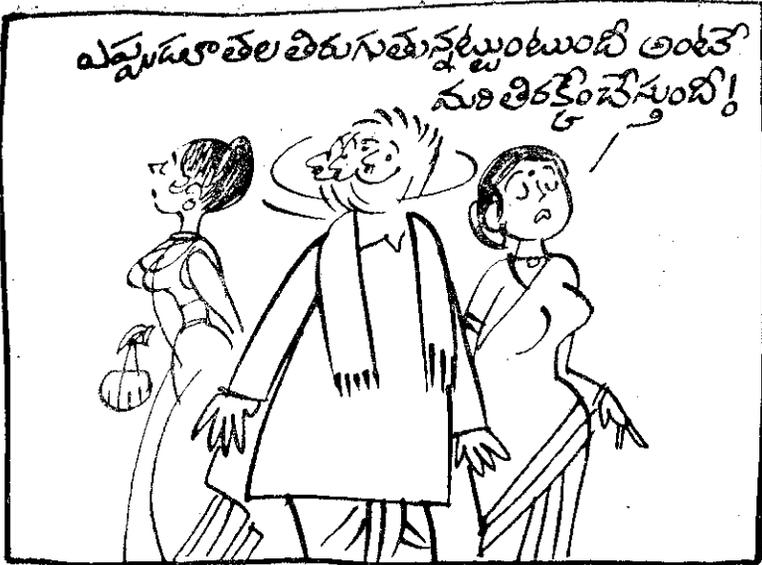
ఎన్నో ప్రశ్నలు గుండెలోంచి సూడుల్లా పొడుచుకుని వస్తుంటే క్రింది పెదవిని వంటికో నొక్కవట్టింది. మానంలో కొంత పర్ణకున్నాక.

"అయితే ఆ సవరం మిశ్రా పెళ్ళానికా తెమ్మన్నారు?" అని అడిగింది మెల్లగా.

"ఈ ఏం పెట్టుకుందా?"

"ఆ, మీకు రహస్యమేమో కానీ, అవి డకి గొప్ప ప్రసాద్ తనకోసం మెడ్రాస్ నుంచి తెప్పించాడని."

జ్యోతి

"రహస్యమేముంది! ఎవరికైతేనేమిటి ఇంకొకరికి యిచ్చేది"

"ఈవిడ నాకు తెలియనిది కాదుగా. మనిటికి వస్తూనే ఉంటుంది. మీరే తీసుకు వెళ్ళి ఇవ్వాలా."

"ఎవరిస్తే ఏమిటి? ఇందులో తేడా ఏముంది?"

"తేడా ఏముంది, మీరు అవిడచుట్టూ తిరగటంకప్పితే. ఎందుకు అవిడచేత మంచి అనిపించుకోవాలని అంత తాపత్రయపడతారు! చెయ్యదలుచుకుంటే అంతకంటే మంచివలులు లభిస్తాయి ఈ భూమి మీద" అంది.

"నాకు నిజంగా జెలసీకందా? నేను బాధపడటంలో న్యాయంలేదా?" ఒంటరిగా గదిలో కిటికీ దగ్గర కూర్చుని ఆలోచించుకుంటోంది విజయ.

"అందమంటే తెలియనట్లు, భార్య అనాకారి అయినట్లు పరాయి ఆడదానితో

ఆ కబుర్లు, ఆ భార్య భర్తల వెనకాలవడి మార్కెట్ కి వెళ్ళటం, అవిడను వంటలు అడిగి చేయించుకుతినటం ఇదంతా ఏమిటి. నిగ్గులేనికనంకాక - భార్య అంటే అవి మానం లేకపోవటంకాక!

పోనీ అవిడేమైనా చుట్టమా, అక్కగారా, మేనల్తా—

ఏవనైనాచేస్తే అర్థంకందాలా?

కలకత్తాలో ఉంటే ఇట్లా ఉండాలనుకుంటారా? పోనీ ఈ సంస్కారం ఆలవరచుకున్నారంటే నా విషయం వచ్చేటప్పటికీ భార్య సంగతి వచ్చేటప్పటికీ—

అతని యిష్టమైన వ్యక్తులని ఏరి పరిచయం చేస్తాడు.

ఎప్పుడైనా నివిమాకి తీసుకు వెడతాను ఎవరితో జోక్యం లేకుండా.

స్నేహితుల ఇళ్ళకి తను ఒక్కడే వెళ్ళవస్తాడు. మార్కెట్ కి మిశ్రాల వెంట. పోతాడు కానీ తనను విలవడు. భార్యకర్తలు

జ్యోతి

ఇద్దరూ పోతున్నప్పుడు ఇతనెందుకు పేంటా పోనీ సరదా ఉంటే తననెందుకు పిలవ కూడదు; తనేమీ చదువుకోవడా, నలుగురు పిల్లలు కలదా! తనని అతడు నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నట్లే కదా. అతడికి సరదాలు కావాలి, భార్య మర్యాదగా ఉండాలి. అతడికి ఒక పద్ధతి, భార్యాకి ఇంకొక పద్ధతి.

ఒకసారి తనుకూడా మార్కెట్ కి వస్తానంది. చీర మార్చుకుని వచ్చే పది నిమిషాలలో అతడు ఆపన్నమాటలు:

“ఇంకా యెంతసేపు! మీ ఆడ వాళ్ళ అలంకరణ యెన్నిగంటలైనా తెమలదు. అందుకే ఆడ వాళ్ళతో యెక్కడికైనా బయలుదేరాలంటే...”

ఇంక ఆతరవాత విజయ వినదలుచుకోలేదు. కోపంకో తలంతా వేదెక్కిపోయింది అప్పటికే.

మిక్రాలతో మార్కెట్ కి వెళ్ళడానికి ఆరగంటసేపు వాళ్ళ ఇంట్లో పడి కాపులు కానే చునిషేనా ఇట్లా అనటం; అవిధ కోసం వెయిట్ చెయ్యటం కష్టం అనిపించదు కాబోయి. కట్టుకున్న చీర విప్పిసారేసి, ముందర కట్టుకున్న చీరనే అవకతవకగా కట్టుకుని వచ్చి కుర్చీలో కూర్చుంది.

“మీరు వెళ్ళండి. నేను రావటంలేదు.”

“ఇంతలోకి ఏమొచ్చింది!”

“రోగం” అనుకుంది చునసులో.

“అవన్నీ నేను చెప్పలేను. మీరు వెళ్ళండి” అంది. తనకి సరదా కలిగితే సావిత్రితో కలిసి వెళ్ళేది కానీ చుక్క అతడిని యెప్పుడూ ఆడగలేదు విజయ.

“ఇతడిని నేను మార్చలేను” అనుకుంది.

ఒకరోజు రోజూ ప్రసాద్ ఇంటికివచ్చే వేళదాటిపోయింది. వరండాలో లైటు ఆర్పి కుర్చీలో కూర్చుని రోడ్డుమీదకి చూస్తూ

ఉంది. రాత్రి ఎనిమిది అయింది. తోమ్మిది కూడా దాటింది. అతడు రాలేదు. విజయ అట్లాగే కూర్చుంది. పదికావస్తుంటే రోడ్డు చివర క:వించారు ముగ్గురూ - మిక్రా అతని భార్య. ప్రసాద్. ప్రసాద్ పైకి వచ్చి వరండాలో లైటువేశాడు.

“ఇంకా పడుకోలేదా. చీకట్లో కూర్చున్నావు” అన్నాడు. అని లోపలికి వెళ్ళి దుస్తులు మార్చుకుంటూ

“సాయంత్రం అటు వెడుతుంటే లైట్ హౌస్ దగ్గర కనిపించారు మిక్రవాళ్ళు. మంచిసిక్చర్ నన్నుకూడా రమ్మన్నారు. సందేహించాను కానీ, రానంటే బాగుండదని...” అని చెప్పుకుపోతున్నాడు.

విజయ కలమీద చేయివేసుకుని ఆనుకుంది.

“నాకు తెలుసు. ఇంటిదగ్గర భార్య నాకోసం ఎదురుచూస్తుందని చెప్పలేదుమీరు. అట్లా చెప్పడానికి తయం, అవిధ ముందర సిగ్గు.”

“కావాలనే కలిసివెడితే మాత్రం మిమ్మల్ని అనేదేముంది” అంది. అతడికి అన్నంపెట్టడానికి లేస్తూ.

ఒకరోజు మార్కెట్ నుంచి వచ్చాక ఒక సాకెట్ ఇచ్చి.

“దాగుండా చూడు” అన్నాడు. విప్పి చూస్తోంది విజయ, అది ఒక జాకెట్ పీస్ బాగానే ఉంది.

“మిక్రా వెళ్ళాం జాకెట్ గుడ్డలుకొంది. ఇది చాలా బాగుంది అంది. అందుకని నీ కోసం కొన్నాను.”

తనకోసం భర్త ఒక వస్తువు తెచ్చాడని సంతోష పడకోతున్న విజయ చునసు ముడుచుకు పోయింది.

“అదా సంగతి. అవిధ మెప్పుకోసం అన్నమాట, నాకోసం కాదు” అనుకుంది.

“అవిధకి కొనిపెట్టకపోయారా?” అంది “అవిధకి నే నెందుకు కొనిపెడతానూ” అన్నాడు.

“తప్పేముంది” అంది విజయ.

తనకి జాకెట్ గుడ్డ నెంట్లు చెయ్యటానికి శ్రమతి మిక్రా వక్కన ఉండాలి. తనకి కేస్తు లేదు. తను ఏమైపోయినట్టు; తను ఎవరిని తృప్తిపరచటానికి ఆది దరంచాలి; దాన్ని ఉండగా చుట్టి చాకలి బట్టల పెట్టె ఆడుగున పారేసింది విజయ “హూ! నాకు అనూయ!” అనుకుంది.

“నేను మీకు తృప్తికలిగించటం లేదు కదూ. పోనీ నేనుకూడా శ్రమతి మిక్రాలాగ ఉండనా. అవిధలాగ ముడి. ప్లీస్ లెస్....” అడిగింది విజయ.

“తృప్తి కలిగించలేదని నే నెప్పుడూ అనలేదే. నీవంటే నాకెంకో తృప్తి.”

“అంతాపురంలో పెట్టడానికా!”

“నీకు తెలియదు. అందమైన ఆడ వాళ్ళని యెక్కువగా తిప్పితే దిడ్డి తగులుతుంది. ఇప్పుడే ఇట్లాగుంటావు. మిక్రా వెళ్ళాలాగ వేషం వేస్తే....నీకు తెలియదు. వెనకాల మగవాళ్ళు యెట్లాటి మాటలు అంటారో - ఎన్నికథలు అల్లారో!”

“మరి మీరెందుకు అవిధచుట్టూ తిరుగుతారు!”

ఈ ప్రశ్న గొంతుకలో కొట్టుకులాడింది. హూ. అడిదంతా సరదా, స్నేహం.

తనకి ఏమీ తెలియవు; వట్టి అనూయ. తనపట్ల అతడి ప్రవర్తనకి ఆర్థం ఏమిటో; సరదా, స్నేహం ఇవేనా!

తన అందాన్ని, గుణాన్ని అందరూ పొగడిన వారే. కానీ, తన ఆదృష్టమే బాగుండలేదు. తనలో ప్రసాద్ కి అనూయ తప్ప, కోరికలూ, వాంచలూ కనిపించవు. తన అందంకానీ, సంస్కారం కానీ అతడికి తృప్తికలిగించలేదు.

స్వంతంకానివి - రకరకాలు - ఆర్థంలేని ఆకర్షణలకు మిఠాయికొట్టు దగ్గర నిలబడి గుటకలువేసే పిల్ల వాడి మనస్తత్వంతో - పరాయి ఆడవాళ్ళనుంచి చూపులు తిప్పుకోలేక అవస్థపడే ఈ భర్తని ఎట్లా నవించాలి:

చుగనాళ్ళు భార్య ఒకతెను ప్రేమించి తృప్తిపడలేరా:

లేక ప్రతిష్ఠి కూడా చూసి ఆనందించ తగిన ఒక వస్తువా? మరి నేను అట్లాగ ఉండటానికి అతడు బహుకోదేం:

అన్నిదేశాల ఉత్తమగ్రంథాలూ కూడా భార్యభర్తల అన్యోన్య సురాగాన్ని, ఆరాధనను అత్యుత్తమంగా చూపిస్తాయి.

నా అందానికి అతడు ముగ్గుడుకావాలని, నన్ను అతడు సర్వాతీతంగా ఆభిమానించాలని అనుకోవటంలో, కోరుకోవటంలో అక్రమమేమీలేదు. తప్పలేదు. నా బాధకి ఆర్థంఉంది. వదువూ సంస్కారం

● సంపాదకుడు: ఈ కథ అల్లెలంగావుంది. మధ్యలో ఒకచోట అమె నగ్గుంగావుందని రాశారు. ఇల్లాంటివి మేము వేసుకోము.”

కథకుడు: ఆ తరవాత వాక్యం చూడండి. అమె సిగ్గుతో ముడుచుకు పోయిందని రాశాను.”

కన్న భార్యని ఇంట్లో వదలి పరాయి స్త్రీతో వస్తుగా, సరదాగా ఉండటం భార్యని అవమానించటమే అవుతుంది. ఈ అవమానాన్ని నేనేమీ సహించ నవసరం లేదు. అనుకుంది విజయ.

అనుకుని క్రిందికి వెళ్ళింది. సావిత్రి, నళినికూడా ముందర హాలులోనే కూర్చుని ఉన్నారు. పిన్నిగారు కన్నా చేసింది. అందరూ తింటూ ఉన్నారు. సావిత్రి చెప్తోంది.

“మిత్రా ఇంటిపై ప్లోయర్ కంటు వ్వాడు సతీష్. ఆతనికి జ్వరం వచ్చిందట. మిత్రాని మందు తెచ్చివెట్టమని అడిగాడుట. మిత్రా పెళ్ళాం అనుకుతికోసం వెళ్ళాడట అవిడ ఏమందో తెలుసా.

నువ్వేం. వాళ్ళ నోకరవా? అందిట. మిత్రా భార్యకి ఏదో చెప్పి మందు తెచ్చాడనుకో. ఇదంతా బాధి చెప్పాను. అక్కడి పిల్లలు కారెప్పు ఆడుకుంటున్నారట అప్పుడు.”

అప్పుడు గేటు చప్పుడయింది. ప్రసాద్ రావటం విజయ చూసింది. తింటున్న ప్లేటు వదిలేసి “మార్కెట్ కి వెళ్ళానని చెప్పు” అని సావిత్రితో వెనుకవైపు గుమ్మంలోంచి హడావిడిగా వెళ్ళిపోయింది.

“వెల్చిపిల్ల” అంది పిన్నిగారు.

“ప్రసాద్ ఏం చేశాడని? ఒక ఆడ దానితో మాట్లాడాడని. అవిడవైపు చూశాడని ఈవిడ యింత ఇదయిపోవాలా. అన హ్యాంగా వెళ్ళయినంత మాత్రాన ఎవరినీ చూడకూడదా, మాట్లాడకూడదా, సరదాగా ఉండకూడదా?” అంది నళిని మొహం చిట్టించి.

“నీకు తెలియలే. పెళ్ళయితే తెలుస్తుంది.

“అయినా ఏమిటా వేషాలు. ఆ సరదా ఏమిటో భార్యతోకే చెయ్యొచ్చుగా!”

“భర్తకో సరదాగా తిరగాలని, కాలం గడ పాలని ఈ అమ్మాయికి ఉండలేమిటి!” సావిత్రి అంది.

“నీకు మహా అనుభవం ఉన్నట్లు.” అంది నళిని.

“అది ఆలోచించే వద్దతిలో ఉంటుంది. అనుభవం అక్కరలేదు.”

“అనుభవమూ దగ్గర్లోనే ఉందిలే.” అంది నళిని నవ్వుతూ.

చెల్లితోడుమీద సావిత్రికి ఏవో సంబంధాలు చూస్తున్నారు.

ప్రసాద్ వచ్చాడు. నైకి వెళ్ళివచ్చాడు.

“విజయ పాపింగ్ కి వెళ్ళింది” సావిత్రి చెప్పింది.

“ఇప్పుడేమిటి? ఇప్పుడు ఇక్కడ చూశాను. ఒక్కతే వెళ్ళిందా?”

“అ నిన్ను చూశాకే వెళ్ళింది” అంది సావిత్రి తమాషాగా నవ్వుతూ.

“మార్కెట్ కి వెళ్ళావా?” విజయ వచ్చిన తరవాత ప్రసాద్ అడిగాడు.

“ఊ. వెళ్ళాను.” ఎటో చూస్తోంది విజయ. అతడి చూపులు కప్పించుకుని.

“నేనూ వచ్చేవాడినిగా.”

“మీకు తొందరపిమ్మంది రేపొద్దున్న శ్రీమతి మిత్రా వెనకాల వెళుదురుగాని.”

“ఛా - అదా నీ కోపం. నీకు వెళ్ళాలని ఉంటే తీసుకువెళ్ళనా నేను. నీ వెళ్ళుతూ ఆడగండే!”

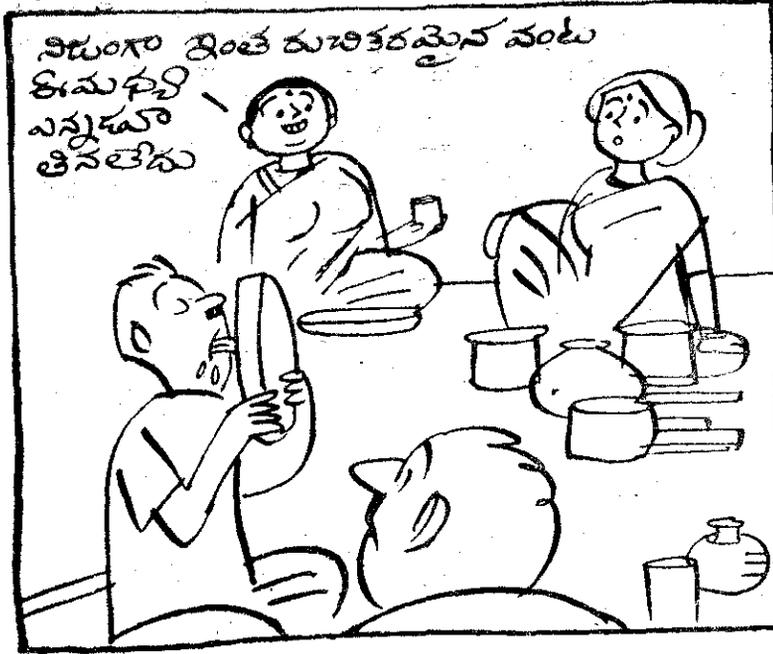
కోపం. అనహ్యాం కంఠంలో వ్యక్త చుళుతుంటే.

“నే నడగాలి. ఇంత సరదా నవీనక కలిగిన మీకు భార్య సంగతి తెలియదు.

మీకు అవిడవెంట తిరగటం సరదా. నాకు మీతో సరదాగా తిరగాలని ఉండదా?”

“నీకు తెలియలే. పెళ్ళయితే తెలుస్తుంది.

“అయినా ఏమిటా వేషాలు. ఆ సరదా ఏమిటో భార్యతోకే చెయ్యొచ్చుగా!”

మీకు లేదని తెలుస్తూనే ఉంది. ఇక మిమ్మల్ని బాధపెట్టడం ఎందుకు? అందుకే నేను ఆడగను. మిమ్మల్ని ఆడగలేను. మీరంటే వస్తు ఉంది కనుక మిత్రా పెళ్ళాం మిమ్మల్ని ఆడుతుంది. మీరు అవిడ నడుగుతారు. నేను మిమ్మల్ని ఆడగ లేను. నాకు అభిమానం ఉంది. నా స్వంత వ్యక్తి, నన్ను అభిమానించేవాడయితేనే నేను నా అభిమానం వదులుకోగలను. మిమ్మల్ని నేను ఏమీ ఆడగలేను. మీరు నాకు ఏమీ కారు. మీకూ నాకు సంబంధం లేదు” కోపం, రోషంతో కన్నీళ్ళు కారు తున్నాయి. అయినా ఆ కళ్ళల్లో ఒక కఠినత్వం ముద్రపేసుకుంది.

“నీ, నీ ఏమిటిదంతా విజయా? ఇదంతా ఆ మిత్రా పెళ్ళాంమీద జెల సీయే!” ప్రసాద్ భార్య కంటిలో నీటిని తుడవ తోచాడు.

“జెల సీ అని అనటానికి మీకు అభి మానంలేదు. అవిడను చూసి జెల సీ పదాల్పిన అవస్థ మీ భార్యకి ఎందుకు రానివ్వాలి? నాలో ఒకవేళ ఆ మీన గుణం కలిగినా, అందుకు బాధ్యులు మీరు, మీ ప్రవర్తన. అందుకే మీరంటే నాకు అనహ్యాం. నాకేం తక్కువయిందని నన్నిట్లాగ అవమానం చేస్తారు అవిడ చుట్టూ తిరిగి. మీకు నేనంటే అభిమానంలేదు. మీకూ నాకూ సంబంధంలేదు.” అంది అతడినుంచి దూరంగా తొలగిపోతూ.

“పెళ్ళాకే అనందంగా ఉంటామను తున్నాను కానీ ఈ అసౌకర్యాలేమిటి విజయా!”

“ఛాను. పెళ్ళి అంటే నేనూ మనసులో మనసు కలిపే స్నేహితుడువస్తాడని, నన్నే కన సర్వంగా చూసుకుంటాడని అనుకున్నా. మీ సౌకర్యాలు అనుభవించి వచ్చిన ఆడ

నానిలాగ కాక ఒక స్నేహితురాలిగా, ఆత్మీయురాలిగా చేసుకోవాలికి యిప్పుడై నా ప్రయత్నించారు. రోడ్డుమీద పోయేయవతుల విలాసాలేకానీ, భార్యలో ఉన్న అందచందాలు ఆర్థంచేసుకో చూశారా? ఇట్లా వస్తు బాధించి తేలిక ఆకర్షణలు వెతుక్కుంటారని నేనూ అనుకోలేదు.

కేవలం తన ఆనందం, అనుభవాలే కావలసిన వాళ్ళకి వెళ్ళి యిందుకు :

విజయే, ఇదేం వెళ్ళి, ఆపలు నాకు వెళ్ళి అయినట్లైతే, తర్జన పొందినట్లైతే.

మీదారి మీది, నా బాధ నాది, నేను ఊహించుకున్న భర్తవేదు, తేలిక ఆకర్షణలకు చిత్తాన్ని రంజింపజేసుకునేటంత అల్పాడు కాదు. ఇప్పటికే నేను ఊహించలేని స్థితికి దిగి మాట్లాడుతున్నాడీనికి కారణం మీరే. మిమ్మల్ని నేను సహించలేను మీకూ నాకూ సంబంధంలేదు. నేను త్వరితగతినే వెళ్ళిపోతాను. దయచేసి అంతవరకూ నాకోరిక రాకండి" అని గజగవా మెట్టుడిగి వెళ్ళిపోయింది విజయ.

"వెళ్ళిపోతుంది సంకుచితకమూ - స్వార్థరాహిత్యమా?" అని ఆలోచిస్తున్న ప్రసాద్ కి ఏమీపాలుపోలేదు.

"నాకు వంట్లో బాగుండలేదు. జ్వరం వచ్చినట్లుంది పిన్నీ, అన్నం తినను. ఇక్కడే పడుకుంటా"నని క్రిందికి వెళ్ళిన విజయ సావిత్రిపక్కలో పడుకుని నిద్రపోయింది. పైకి వెళ్ళలేదు.

"ఆద కృతిమించినట్లైతే" అంది అవిక సావిత్రితో.

"ఎవరి తప్పు తేకపోయినా, పద్మకులు కలవకపోతే వచ్చే బాధలే ఇవి" అంది సావిత్రి.

"ఇతనుమాత్రం. ఇక్కడ ఈ సరదాలే తప్ప, స్వంతచెల్లెళ్ళనైనా ఎప్పుడైనానిమాత్రానా తీసుకువెడతాడో లేదో" విన్నీగారు అంది.

"ఈ అమ్మాయి అట్లాంటి దీకాదు. ఆనూయవడే మనిషికాదు. మనమేమవుతామని మనతో ఇట్లా కలిసిపోయింది? ప్రసాద్ తో అంతచనువుగా ఉంటాము, ఏమీ అనుకోదు. మిత్రా వెళ్ళాం విషయమే ఈ అమ్మాయికి పడదు."

ఆ మరునాడుకూడా పైకి వెళ్ళలేదు విజయ. ప్రసాద్ క్రిందికివచ్చి పలకరిస్తే వెడవరంగా జవాబులిచ్చింది. అతడు ఒక నిట్టూర్పునిడిచి పైకి వెళ్ళాడు.

అతడు వెళ్ళినప్పటినిముసాంకి శ్రీమతి మిత్రావచ్చింది. విజయని పలకరించి అక్కడే కూర్చుంది.

కూర్చున్నాక - "ప్రసాద్ ఇంట్లో ఉన్నాడా?" అంది.

విజయ అవిడముఖంలోకే చూస్తూ,

"అ, పైనఉన్నాడు వెళ్ళండి" అంది.

"నీ కేమైనా విచ్చివత్తిందా?" అని విజయని గదిమి సావిత్రి మెట్లడగ్గరకు వెళ్ళి.

"నీ కోసం మిత్రా వెళ్ళాం వచ్చింది. రావయ్యా" అని ప్రసాద్ ని పిలిచింది.

"ఇవేక మా బంధువులు వచ్చారు. మేమంతా గార్డెన్ కి వెళుతున్నాము. ఇంక మార్కెట్ కి పోవడానికి టైమ్ ఉండదు. ఒక డజన్ సంత్రాలు, టైడ్, ఒక బాటిల్ ఆరంట్ స్కాప్స్ ప్రసాద్ తెప్పివెడతాడని."

"తప్పకుండా తెప్పివెడతాడు." అంది విజయ వస్తున్న భర్తని చూసి మాట్లాడే స్థాయి పెంచి, చుక్క ఆ సంగతి అతడికో సావిత్రి చెప్పింది. అవిడ కూడా చెప్పింది. ప్రసాద్ నవ్వుతూ,

"ఇవేక మేముకూడా పోవోయి తీసుకోవాలని బయలుదేరుతున్నాము. ఎక్కడెక్కడ తిరిగి ఎప్పటికి వస్తామో, దయచేసి నామీద ఆధారపడకండి" అన్నాడు. అవిడ వెళ్ళిపోయింది.

"మీరు తప్పకుండా తెప్పారని చెప్పాను" అంది విజయ.

"ఒకమాటు పైకి రా, విజయ" అత నన్నాడు.

"ఏదైనా సరే ఇక్కడ మాట్లాడవచ్చు" విజయ అంది.

"అట్లాగ ఎందుకు చెప్పావు? నాయిష్టం తెస్తే తెప్పాను. లేకపోతే లేదు."

"మీ ఇష్టం నాకు తెలుసు. అవిడ అడగకుండా ఉండదు. మీరు తేకుండా ఉండలేదు. అవిడకి పరాయివాళ్ళని చుట్టూ తిప్పకోడానికి అభిమానంలేదు. తిరగడానికిమీకూలేదు. అవిడకి మొగుడు ఒక నాకరు, అతడివెనక మీరూ."

ప్రసాద్ కి అంత సహనం ఉండనుకోలేదు సావిత్రి. అతడు సూటిగా విజయ ముఖంలోకిచూస్తూ

"ఇవ్వదు చెప్పి. సరే, నేను నలుగురితో సరదాగా ఉండటం, ఎవరికీ సాయం చెయ్యటం నీ కిష్టంలేదు. నువ్వు చెప్పినట్లైతేస్తాను. ఇవ్వదు ఆ సామాన్లు తెప్పి ఇవ్వమంటావా పద్మా?" అని అడిగాడు.

విజయకూడా అతడినేచూస్తూ

"పద్మఅంటే నా స్వార్థం, అనూయ, మీ సరోవకారణుడి ఇంకొకమాటు ప్రవర్తికమవుతాయి. అంతేకదా" అని గంభీరంగా "నేనూ నా మొగుడిని నాకరులా గచూసుకోలేను. ఇంకొకళ్ళు ఆ చుతకన తీసుకుంటే నేను సహించలేను. ఇంతకూ అవి రోజు గడచని అత్యవసరం వస్తువులేం కాదు. అవిడకు మీ మీద ఉన్న చనువు ప్రదర్శించటమేకాని. కానీ, నేను నిర్ణయం చేయాల్సింటే ఏమీలేదు. తెప్పినా చూసుకున్నా మీ యిష్టం. మీకూ నాకూ సంబంధంలేదు." అని గజగవా పైకి వెళ్ళి గది తలుపులు వేసుకుంది. విజయతో ఏకాంతం దొరికి మూడు రోజులయింది. తను మేడమీద ఉంటే విజయ క్రింద, తను క్రిందఉంటే విజయ మేడమీద.

"వాళ్ళమ్మకి ఉత్తరం రాసినట్లుంది విజయ" అంది సావిత్రి.

"ఏమని రాసింది" పేంవంగా నవ్వుతూ అడిగాడు ప్రసాద్.

"వంట్లో బాగుండలేదనీ, వచ్చి తీసుకెళ్ళమని రాసిందిట" అంది సావిత్రి.

ఆ రోజు సాయంత్రం నినిమాకి వెళ్ళి వచ్చారు. విజయ, సావిత్రి. వచ్చేటప్పటికి వాళ్ళు బాగా వేడిగా ఉంది. భోజనం చెయ్యకుండానే సావిత్రి పక్కన పడుకుని నిద్రపోయింది విజయ.

● హోటల్ సర్వర్ తో ఒకడు: "ఒక నెనరట్టు. ఉల్లిసాయముక్కలు వెయ్యకుండా."

సర్వర్లు పరధ్యానంగా లోపలికెళ్ళి తిరిగొచ్చి: "ఉల్లిసాయం లయ పోయాయిసార్. అల్లం ముక్కలు వెయ్యకుండా తీసుకురమ్మంటారా?"

మరునాడంతా ఉంది జ్వరం రాత్రి సావిత్రిని పిలుచుకుని తన గదిలోకి వెళ్ళి పడుకుంది విజయ. నిద్రపోయింది. ప్రసాద్ వచ్చి మెల్లిగా పిలిచాడు. సావిత్రికి మెలకువ గానే ఉంది. బెడ్ లైట్ వెలుగుతోంది గదిలో. అతడువస్తే తలుపు తియ్యవద్దని చెప్పి పడుకుంది విజయ. కానీ అతడు విజయకి భర్త. మెల్లిగా తలుపుతీసి" నిద్ర పోతోంది. నువ్వువస్తే తలుపుతీయవద్దంది." అంది సన్నగా నవ్వుతూ.

ప్రసాద్ యొక్క చప్పుడు చెయ్యి కుండా వెళ్ళి మంచం దగ్గరగా కుర్చీలో కూర్చున్నాడు.

తను గమనించలేదు ఇన్నాళ్ళూ. ఎంత చిక్కిపోయింది విజయ! ఆ సుకుమారంగా అందంగా ఉన్న ముఖంలో ఏదో బాధ, బరువూ ఉన్నాయి. మూసుకున్న కను రెప్పలమీద దట్టమైన కనుటోమలు దిద్దినట్లు అందంగా ఉన్నాయి. పొడుగ్గా, నాజూకుగా ఉండే ఆముక్కుక్రింద వన్నగా గులాబి పెదవులూ - ఎందుకింత అందంగా కనిపిస్తోంది విజయ

ఆ పడుకున్న తీరుకూడా కోపగించి తనను దగ్గరకు రావద్దు అంటున్నట్టే ఉంది. విజయకి ఎందుకింత కోపం? విజయంగా అంత బాధ పడుతోందా?

ఈ జ్వరం అంతా మనోవ్యాధినా? విజయ బాధపడటానికి కారణం నాలో ఉందా!

"రెండు రోజులు జ్వరం. డాక్టర్ కి చూపించాలి" అన్నాడు ప్రసాద్.

"ఈ పిల్ల మనసులో చాలా బాధపడు తున్నట్లుందోయ్" అంది సావిత్రి.

"నా తప్పకుండా?" అన్నాడు ప్రసాద్.

"తప్ప అనటానికేముంది. కొంతమంది ఎట్లాగవడితే అట్లా సర్దుకుపోతారు. కొంత మంది బాధపడుతూ మారతారు. కొంతమంది చచ్చినా మారలేదు. పల్లెటూరి వాళ్ళు సీనిమా స్టాల్ లాగ నిమగ్నమైతే వేసాయి మారుస్తుంటారు. చదువు సంస్కారంఉన్న వాళ్ళు సాధారణంగా సింపుల్ గా, సంప్ర దాయంమీద అభిమానంగా ఉంటారు. విజయ చదువుకోనిదా. ప్రపంచం తెలియనిదా? నువ్వే కాస్త మారాలయ్యా....

మాటలకి విజయకి మెలకువ వచ్చింది.

"మీరెందుకు వచ్చారా?" అంది సన్నగా.

మళ్ళీ నవ్వింది.

"మీకూ నాకూ సంబంధంలేదు. నేనే పా తురాలిలాగ చూడటానికి వచ్చారా?" అంది.

"మాట్లాడక పడుకో" అని కనిరింది సావిత్రి.

"మరి నువ్వెందుకు రా నిచ్చావు. ఇతడు నా కేమీకాదు. నా గదిలోకి ఎందుకు రానిచ్చావు. నా కెంత కోపంవస్తుందో తెలుసా. నన్ను ముట్టుకుంటాడని, ప్రేమ ఒలకబోస్తాడని గుర్తువస్తే గోదావరిలో డూకాలివీసిస్తోంది" అని సావిత్రి ఒడిలో తలపెట్టుకుని, నవ్వుతూ.

"భలే సిక్కిర్ చూశాలే. పడవవాడిని ప్రేమించింది. ఆది అభిమానం ఆసుకుంటే బాగానేఉంది. కానీ అది ప్రేమగా పరిణ మించింది. మనసులో మూగగాఉంది. ఎట్లా ప్రేమించిందో! ప్రేమ ఉందికనుక దంపతుల్ని చెయ్యాలి. ఈ జన్మలో వాడిని పెళ్ళిచేసుకోటానికి అంతస్తు అద్దు. అందు కని ఈ జన్మలో కలవకుండా చంపేసి. వచ్చేజన్మలో ఇద్దరినీ సమానంగా వుట్టించి పెళ్ళిచేసేకాదు. ఏం బ్రహ్మాండంగావుంది.

రాసినవారి బ్రెయిన్ సామాన్యమయింది కాదు. ప్రేమ, దాంపత్యం, జన్మాజన్మాగత మయిన అనుబంధం ఈ మూడింటికి ముడి ఎక్కడ!

సావం - ఈ జన్మలో వాడిని, సాటి వాళ్ళి మనసారా ప్రేమించిన పిల్లకి రెండో జన్మకూడా లేదు. దానిప్రేమ, దాని దుఃఖం అన్నీ కూడా దానికోతే పూర్తి అయ్యాయి. నేనుకూడా గరినే" అని ప్రసాద్ నేపు కళ్ళుతీసి.

"నీ అమ్మాయిగారు ఇంకా ఈజన్మలో నీకు దొరకలేదు. సావం వెళ్లు. కలకత్తా రోడ్లమీద స్టీవల్స్ బ్లాక్ వేసుకుని, లిప్ స్టిక్ పూసుకుని, నెత్తిమీద చుట్టయెత్తుకుని పికోసం ఎకుకుతూ ఉంటుంది. ఎక్కడుందో ఎల్లి సూసుకో. ఎకుక్కో" అంది.

సా వి త్రి కి నవ్వు వచ్చేసింది. ఆపు కుంటూ

"ఏమీటా అల్లరి విజయ?" అంది.

"అల్లరా? నీకు అల్లరిలాగ కనిపిస్తోందా? నాకు అల్లరిచెయ్యటం. ఎవరినీ ఆడించటం చాతకాదు. దయచేసి అతడిని ఇంక అవక లికి వెళ్ళమని చెప్పు. నాలుగురోజులు మాత్రమే నేనీ గదిలో ఉండేది" అంది విజయ.

ఆ మరునాడు విజయ తల్లి, కండ్రి వచ్చారు. తల్లి సలహాపైన సావిత్రి కబురు చెయ్యగా, లేడిడాక్టరు వచ్చింది.

"అమ్మాయికి రెండు నెలలు నిదాయ" అంది.

సావిత్రి, విజయ తల్లి నవ్వుకున్నారు.

"ఎంత ఆడిగినా చెప్పింది కాదు. నేను అప్పుడే అనుకున్నా" అంది విజయ తల్లి.

"నువ్వు కండ్రివి కాబోతున్నావయ్యా. ఏం హడావిడి చేసింది" అంది పిన్నిగారు ఆశ్చర్యం. సంతోషం కలిపి ప్రసాద్ కో.

"తల్లి కాబోతుంటే ఇంత హడావిడి చేస్తారా?" అన్నాడు ప్రసాద్.

తల్లి, కండ్రి వచ్చాక చాలా ప్రశంస తంగా ఉంది విజయకి. డాక్టర్ వెళ్ళగానే మిత్రా ధార్య వచ్చింది. దగ్గరగా ఉన్న కుర్చీలో కూర్చుని.

"ఎట్లా ఉంది మీ ఆవిడకి?" అంది.

ఆవిడ చేతులమీద, మెడమీద చూపుల్ని సంప్రమింప జేయటానికి బదులు, స్థిరంగా ఆవిడ ముఖంలోకి చూస్తూ.

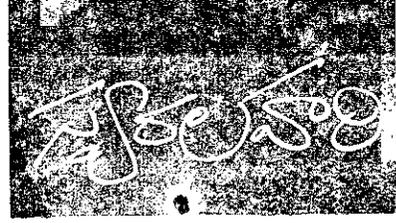
"విజయకి రెస్టుకావాలని చెప్పింది డాక్టర్. తల్లికాబోతున్నది" అని చెప్పాడు ప్రసాద్.

● ఇరవయ్యేళ్ళ యువకవితో పత్రికా సంపాదకుడు :

"ఈ పద్యాలు మీరు రాసినవేనా?"

"అవునంది. అవిపూర్తిగా నేనురాసినవేనండి."

"నమస్కారం రాయప్రోలు సుబ్బారావుగారూ! మీకు డబ్బయ్యేళ్ల దాటాయని ఎవరో అబద్ధంచెప్పారు నాతో."

జంట స్వరాలు

శ్రీమతి మిత్రా కంగ్రెసులేట్ చేసి ఎక్కడ వనే పు కూర్చోకుండానే వెళ్ళిపోయింది. విజయకి ఆశ్చర్యంగా ఉంది ప్రసాద్ ప్రవర్తన. తర్తమీద, ఆవిడమీద కూడా జారిపుట్టుకువచ్చింది.

“ఆవిడ ఆట్లా సంపించేశారు ఏమీ అనుకోదూ” అంది.

“అది విడ అనుకోవటంకంటే, నాకు నువ్వు ఏమనుకునేదే ముఖ్యం విజయా” అన్నాడు ప్రసాద్.

విజయ అంకరాంకరాల్లో ఒక స్పందనం కలిగి నన్ను ఆనందపుకెరటం వీటంది.

“నువ్వు ఇప్పుడే వెళ్ళిపోతావా? అన్నాల్లు ఉండగలవా?” అని అడిగాడు.

విజయ గ.భీరంగా

“మీరు నావారు.నా సర్వస్వం అనుకుంటే ఈ మమకారాలు.అసూయలూ కానీ మీరు నాకేమీ కారనుకుంటే బాధ ఏముంది; నాకు ఆ సలు పెళ్ళికాలేదనుకుంటాను” అంది.

“నువ్వు అనుకోగలవేమో కానీ నేననుకోలేను. ప్రేమ అంటావు ఇదేనా?”

“ప్రేమకాదు. భార్యని ఆలిమానించటం నేర్చుకోండి. హెన్ పెకెడ్ అంటారేమో నని భయపడాల్సినంత మూర్ఖురాలిని స్వార్థపరురాలిని మాత్రం నేనుకాదు” అంది విజయ.

విజయకి కూతురు పుట్టినప్పుడే ప్రసాద్ కి ఆంధ్రాకి ట్రాన్స్ పరయింది. విజయ మళ్ళీ కలకత్తా వెళ్ళలేదు.

పిల్లకి స్వయం రెండేళ్ళు. ఆ ఊళ్ళో ప్రసాద్ కి మంచిపేరు, పలుకుబడి ఉన్నాయి.

ఇప్పుడు విజయ పేరు, పలుకుబడి వున్న వ్యక్తి అందరిలోకీ అందగత్రై, మంచి సరదాలున్న మనిషి.

కానీ ప్రసాద్ చాలా మారిపోయాడు.

“ఇవేక నా స్నేహితురాలు విమల ఊరినుంచి వచ్చింది. బోజనానికి పిలిచాను. ఇంకో ఇద్దరు ప్రెండ్స్ ని బోజనానికి పిలిచాను. మీరు కూడా ఇట్టో ఉండండి” అంటుంది విజయ.

“మీ అడవాళ్ళు సరదాగా కాలక్షేపం చేసుకోండి. నేను రావాలంటే వాళ్ళందరినీ పెళ్ళిచేసుకుని శ్రీయుతులతో సహా రమ్మను. అయినా నాకు కాలక్షేపానికి ఏం తక్కువ? అప్పీసు, సాయంత్రం క్లబ్, వల్లని ఏకాంత వేళల్లో నీవు. ఉండగా నాకింకేం కావాలి!” అంటాడు.

విజయ మనసు సంకృప్తితో నిండిపోతుంది. గర్వంతో అమె ముఖం యికా అందాల్ని చేకూర్చుకుంటుంది.

ప్రసాద్ ఎందుకిట్లా మారిపోయాడు! కారణం ఏమిటి? అనుకుంటుంది

తనమూలంగా మారాడా? స్థలం మార్పు వలన మారాడా? కలకత్తా జీవితం గుర్తుపన్నే

“అట్లాగ వచ్చియెత్తిపోయిన విజయని నేనేనా?”

అని ప్రశ్నించుకుంటుంది.

అతడు ఎందుకట్లాగ ప్రవర్తించేవాడు? చిన్నతనమేమో! ఒక వ్యక్తిమీద అభిమానం కుదిరేదాకా అంతా అట్లాగే ప్రవర్తిస్తారేమో! అనుకుంటుంది. ఈ సమస్య గురించి ఆలోచిస్తూనే ఉంటుంది. సమాధానం రాదుకానీ, ఇప్పటి ప్రసాద్ ని తలుచుకుంటే మాత్రం విజయ మనసునితా తృప్తి. □□□

శ్రీమద్యనే ఒక అమాయక చక్రవర్తి నన్నడిగిన ప్రశ్నారాజుమేమంటే, “సాహిత్య సమ్రాట్ శ్రీ విశ్వనాథ సత్యనారాయణగారికి, సంగీత సమ్రాట్ శ్రీ విశ్వనాథ రామ్మూర్తి ఏమోతాదూ?” అని. తెలియనివారు “విశ్వనాథ రామ్మూర్తి” అన్న పేరు వివగానే విశ్వనాథ అనేది యింటి పేరనీ, రామ్మూర్తి వ్యక్తి పేరనీ అనుకోవడం నూటికి నూరుపాళ్ళూ సరికవం. సఖి, ఈ ఒకేపేరుతో ఇద్దరు విశిష్టవ్యక్తులు ఇమిడివున్నారని తెలియగానే, ఆ తెలియని వారు తెల్లపోవటంకూడా సహజం. ఇలాటి సంగీతపు జంటలు ఉత్తరాదిని “శంకర్-జైకిషన్ల”తో ప్రారంభమయ్యాయి. దక్షిణాదిని “విక్రామ్” - విశ్వనాథం రామ్మూర్తి గారలతో ప్రారంభమయ్యాయి. కవకనే వీరిరువురినీ, రసికులు దక్షిణాది శంకర్ జైకిషన్లని అనడం పరిపాటిపొయింది. అనతికాలంలోనే శంకర్-జైకిషన్లకు “ఉత్తరాది విశ్వనాథన్ రామ్మూర్తు” అని రసీకులు పేరిడినా మనం ఆశ్చర్య పోనవసరం లేదు. అంకటి ప్రతిభావంతులీ దక్షిణభారత సంగీతపు కవలలు.

వీరి సంగీతంలో పాలపొంగులా పొంగే నవయోవనం ఉరకలేస్తూ వుంటుంది. బాణలలో నిత్య నూతనమైన దోరణులూ, నరక తరళ సరళులూ ధ్వనిస్తూవుంటాయి. వాద్య ప్రయోగాలలో వీరికి వీరే సాటి. ముఖ్యంగా, గిటార్, వయొలిన్స్, ఆకార్డియన్, జోంగువ వగైరా సాశ్వాత్య వాద్యాలను అచ్చగా అప్రాచ్యసంప్రదాయంలో, అర్వాచీన వద్దతిలో అత్యంతాకర్షణీయంగా అమర్చగలిగే వైదగ్యం, అపూర్వాధిక్యం గల అనంతకత్తి సంపన్నులు. వీరు కుడిచేయి ఈ బ్యాక్ గ్రౌండు బిట్టు ఎంతమజాగా వుంటాయంటే రసజ్ఞలేకాక రసాజ్ఞులు నైతకం కూనరాగం తీసేటప్పుడు గూడా తరుచూ, పాటలతోపాటు ఈ పీసెస్ కూడా అనుకోనిదే “పీస్” (శాంతి) పొందలేరు.

ఒకసారి రికార్డుచేసేలోపున వీరువడే తావత్రయం ఇంతా అంతాకాదు. ఒకేవల్ల విని అనేకరగాలలో రకరకాలుగా రూపొందించి, వాటిన్నిటిని వడియగట్టి, ఒక్క చక్కనిమట్టు నెలెత్తు చేసుకుంటారు. దానికి చిలవలూ పలవలూ చేర్చి, అనువల్లవి, అమర్చి, చరణాలనే అభరణాలను కూర్చి

పి. బి. శ్రీనివాస్